

Bilag I.

Navigationdirektørens Udtalelser ved et Møde den 29. Januar 1915 i Folketingsudvalget angaaende Lovforslagene om Sønæring m. m. og Navigationsundervisning.

Maa jeg tillade mig at takke det højtærede Udvalg, fordi man har ønsket at erfare mine Anskuelse om en Sag, der omfattes med saa stor Interesse af Rigsdagen. Ogsaa tidligere har denne Interesse været levende; jeg skal blot minde om Forhandlingerne angaaende Sønæring og Navigationsvæsenet i Samlingerne 1858 (Rigsraadet), 1860—61, 1862, 1868—69, 1873—74, 1874—75, 1876—77, 1879—80, 1891—92, der ofte har været meget indgaaende og vidnet om stor Omhu for at afpasse disse Sager paa bedste Maade efter vore Forhold og gøre dem mest tjenlige til Fremme af dansk Skibsfart.

At disse Love tidligere, navnlig i Perioden fra 1860—80, blev saa hyppigt behandlet af Lovgivningsmagten, var ganske simpelt begrundet paa, at Handelsflaaden den Gang blev underkastet en gennemgribende Forandring ved Overgangen fra Sejl til Damp. Efter den sidste Lovændring i 1892 skulde da helst mere stabile Forhold være raadende, da hyppige Omordninger, Systemskifter og Spring ikke altid er af det gode, navnlig paa Undervisnings Omraade.

Forhaabningerne om den ønskede Ro er dog blevet skuffet. Lovene af 1892 fremstod ved en sjælden Enighed mellem alle Lovgivningsmagtens Faktorer; men de hvilede i alt Fald til Dels paa en Kommissionsbetænkning (af 1889), der havde anbefalet en stærk Koncentration af al Navigationsundervisning til een Statsnavigationsskole i København, subsidiært 3 Statsnavigationsskoler paa forskellige Steder. Dette Ønske blev ikke opfyldt, og den deraf i visse Kredse vakte Misfornøjelse var ikke sen til at ytre sig, efterhaanden under Former, der i Stedet for at fremme Udviklingen har bidraget til Stagnation, idet utvivlsomt flere ønskelige af alle godkendte Reformers for længe siden vilde være blevet gennemført under roligere Forhold.

De Krav og Ønsker, som Kritikken til forskellige Tider har affødt, har været mange og efter min Opfattelse tidt noget vidtstvævende og dertil meget omskiftende. Men for at belyse dette Forhold lidt nærmere skal jeg tillade mig at begynde med at optrække Linierne i den hidtil af Lovgivningen fastslaaede Ordning, uagtet denne selvfølgelig er Udvalget vel bekendt. Som Led i min Udvikling vil jeg med den højtærede Formands Tilladelse oplæse, hvad Kommissionsbetænkningen af 28. Marts 1889 indleder sine Betragtninger med:

„Som bekendt er det i Grundlovens § 88 (den reviderede Grundlovs § 83) bestemt: „*Alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundede i det almene Vel, skal hæves ved Lov*“.

Det er altsaa en af vor Forfatnings Principper, at der skal være fri og lige Adgang til ethvert lovligt Erhverv, og at der ikke heri maa finde andre Indskrænkninger Sted end saadanne, som Hensynet til det almene Vel kræver.

At det herefter for *Søfartens Vedkommende* er berettiget at stille visse Fordringer til dem, der vil udøve denne Erhvervsgræn, i ethvert Fald naar de indtager